

Grootscheepse rampoefening met ruim 400 zorgverleners

Op initiatief van ZOL werd op 23 april 2022 een grootscheepse rampoefening georganiseerd op een site van de stad Genk. Ruim 400 zorgverleners van verschillende hulpdiensten waren hierbij betrokken. De structuren oefenen en elkaar leren kennen en vertrouwen: dat is waar een oefening om draait. "We hebben veel geleerd en zijn zeer tevreden over de uitkomst", zeggen urgentieverpleegkundige Dries Vanhoudt en urgentiearts dr. Pieter Jan Van Asbroeck.

motorkapoverleg

onderweg naar de vooruitgeschoven medische post

“

“Ik kom pas in beeld wanneer het gaat om een uitgebreide ramp die gemeente-overschrijdend is. Maar uiteraard zijn het dan dezelfde hulpdiensten als vandaag waar wij een beroep op moeten doen. Deze oefening is een goed initiatief want hoe beter hulpverleners elkaar leren kennen hoe beter ze ook kunnen samenwerken in een crisissituatie.”

Jos Lantmeeters, gouverneur Limburg

Plaats van de ramp was een loods van de Groendienst waar het jaarlijkse personeelsfeest van de Technische Dienst van de stad Genk plaatsvond. Rond 9 uur meldde een aanwezige aan noodcentrale 112 dat het dak was ingestort en dat er verschillende mensen onder het puin lagen.

Sirenes

De melding aan noodcentrale 112 was de start van de oefening, die zich al snel ontplooidde op het terrein. Na de komst van de eerste ziekenwagen en MUG, gevolgd door het motorkapoverleg met de brandweer en politie, volgden de sirenes elkaar in een snel tempo op. Langzaamaan wisten de hulpdiensten orde te brengen in de chaos, de eerste zorgen toe te dienen, de slachtoffers onder te brengen in de vlakbij opgerichte vooruitgeschoven medische post en vervolgens af te voeren naar de verschillende ziekenhuizen. Voor de journalisten die naar de site afgezakt waren, werd een heuse persconferentie georganiseerd.

“Het was de eerste, grote inzetoefening na twee jaren 'coronastilte,'” zegt Dries Vanhoudt, verpleegkundig coördinator van het medisch noodplan ZOL. Hij startte een jaar geleden met de voorbereidingen voor de multidisciplinaire rampoefening. De organisatie was dan ook een hele opdracht want naast ZOL Genk en ZOL Maas en Kempen was ook het Noorderhart ziekenhuis betrokken. Daarnaast waren ook de brand-

op de vooruitgeschoven medische post klaarmaken voor transport naar het ziekenhuis

weer, de politie, de Civiele Bescherming, Rode Kruis Vlaanderen en het Vlaamse Kruis aanwezig. Ook waren er heel wat observatoren op het terrein, die de oefening volgden om er lessen uit te trekken, of als leermoment, om voorbereid te zijn op een echte situatie.

De rol van de slachtoffers werd gespeeld door simulanten van Rode Kruis Vlaanderen en het Vlaamse Kruis. In totaal werden 25 slachtoffers per ziekenwagen getransporteerd naar campus Sint-Jan in Genk. Dries Vanhoudt: "In een echte rampsetting worden deze normaal getransfereerd naar verschillende ziekenhuizen maar om de reflex- en huisvestigingscapaciteit te overstijgen en het ziekenhuisnoodplan actieniveau 2 te activeren, kwamen ze allen naar ZOL."

Dienst Spoedgevallen

Op de dienst Spoedgevallen, waar het nachthospitaal werd ingericht voor de medische opvang, doorliepen ze het volledige traject. De bewaking was snel aanwezig voor de ordehandhaving en de dienst Patiëntenbegeleiding stond in voor de psychologische opvang van de slachtoffers.

In het ziekenhuis werd ook een coördinatiecel (CCZ) opgericht met directieleden, managers en andere betrokkenen.

Dries Vanhoudt: "Met ruim 300 deelnemers op het terrein en 100 in het ziekenhuis is er de afgelopen tien jaar

dr. Pieter Jan Van Asbrouck, burgemeester Wim Dries, gouverneur Jos Lantmeeters en Dries Vanhoudt bespreken de oefening.

“

“Ik was onder de indruk van de goede organisatie en de uitgebreidheid van de oefening. Ik was verantwoordelijk voor de triage aan de vooruitgeschoven medische post vanwaar we slachtoffers met ambulances afvoerden naar de ziekenhuizen. Alles kwam voor mij heel levensecht over. Het was ook een hele meerwaarde dat we tijdens de oefening BITS (Belgian Incident Tracking System) voor de eerste keer konden testen.”

dr. Inge Libbrecht, spoedarts

ziekenwagen naar het ziekenhuis

opvang door arts en (sociaal) verpleegkundigen in het ziekenhuis

“

“Limburg is geen rampenprovincie, er gebeuren minder rampen dan in andere provincies. Maar wat we voor deze oefening vooropgesteld hebben, is geen ondenkbaar scenario. Belangrijkste bij rampenmanagement is structuur kunnen brengen in de chaos. Daarbij wordt een groot deel van de rampenwerking gedragen door vrijwilligers. Oefeningen zijn daarom zeer belangrijk.”

Pieter Jan Van Asbroeck, urgentiearts

in Limburg geen vergelijkbare oefening meer geweest. Onze ambitie was dan ook erg groot. Naast het uittesten en evalueren van de nood- en interventieplannen waren het inoefenen van de multidisciplinaire samenwerking in de ruime regio Genk, het testen van het intern ziekenhuisnoodplan en het oprichten van een coördinatiecel onze doelstelling.”

De oefening werd gevolgd en mee geëvalueerd door federaal gezondheidsinspecteur Winne Haenen en bijgewoond door gouverneur Jos Lantmeesters en Wim Dries, burgemeester van Genk. Ook medisch directeur ZOL dr. Griet Vander Velpen volgde de oefening op het terrein.

Dr. Pieter Jan Van Asbroeck, urgentiearts met een specialisatie in rampenmanagement, organiseerde mee de oefening. “Elke ramp is anders. Een ramp is altijd georganiseerde chaos, net zoals ook de dienst Spoedgevallen dat is. De zaken die tijdens de oefening fout gelopen zijn, nemen we mee in de evaluatie. Waar nodig worden de actiekaarten van het rampenplan bijgesteld. Zoals steeds bij dit soort van situaties, bleek de communicatie een werkpunt. Er is op het terrein heel veel communicatie geweest die in feite niet nodig was.”

‘Belgian Incident Tracking System’

Dr. Pieter Jan Van Asbroeck: “Voor het eerst konden we het nieuwe ‘Belgi-

CCZ: Coördinatiecel van het ziekenhuis met directieleden, managers en federaal gezondheidsinspecteur Winne Haenen

an Incident Tracking System' (BITS) van de FOD Volksgezondheid testen. BITS wordt gebruikt om personen die betrokken zijn bij een noodsituatie te registreren en verzamelt, verwerkt en genereert gegevens zodat iedereen steeds een up-to-date overzicht heeft over de situatie."

"Belangrijk is dat we rampscenario's blijven oefenen. Op Spoedgevallen doen we dit regelmatig op kleine schaal. We doen regelmatig 'table top-oefeningen' waar we situaties op papier nabootsen. Of we oefenen het aanrijden op een rampsite, het uitbouwen van een hulppost, het opzetten van een motorkapoverleg..."

Dries Vanhoudt: "Om met de evaluatie van deze rampoefening aan de slag te gaan, bieden we beeld- en fotomateriaal aan dat op de site gemaakt is. Dit materiaal kan gebruikt worden in verschillende opleidingen en trainingen en biedt een uitstekende kans om de samenwerking te versterken en ervoor te zorgen dat alle hulpdiensten, instanties en overheden voorbereid zijn op mogelijke incidenten." ■

“

“Het is erg belangrijk voor het ziekenhuis om rampoefeningen te doen omdat we hier veel uit kunnen leren en zo goed voorbereid zijn op crisissituaties.”

dr. Griet Vander Velpen,
medisch directeur ZOL

“

“Ik kreeg om 9.08 uur het bericht dat het medisch interventieplan was afgekondigd. 30 minuten later was ook de gemeentelijke fase van kracht. Dit betekende dat de crisiscel werd samengeroepen. Zo hebben ook onze diensten hun rol tijdens een ramp kunnen oefenen, hopelijk om nooit te moeten gebruiken.”

Wim Dries, burgemeester Genk